

Legislativní úprava auditorské činnosti

Ing. Michaela Krechovská, Ph.D

Zákonné normy

- Normy, které stanovují povinnost ověřovat účetní závěrku obchodních společností:
  - *Zákon č. 513/91 Sb., obchodní zákoník*
  - *Zákon č. 563/91 Sb., zákon o účetnictví*

- Normy, které upravují vlastní provádění auditu:
  - *Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech*

Další auditorské předpisy

- Mezinárodní auditorské standardy (ISA – International Standards on Auditing) – vydává Mezinárodní federace účetních (IFAC – International Federation of Accountants)
- Etický kodex KAČR, Statut KA, Jednací řád sněmu, Volební řád sněmu, Kárný řád, Zkušební řád, Disciplinární řád, Příspěvkový řád, Zkušební řád,...
- Příručka pro provádění auditu u podnikatelů

Zákon č. 513/91 Sb., obchodní zákoník

---

§ 39

- (1)** Obchodní společnosti a družstva musí mít účetní závěrku i výroční zprávu ověřenu auditorem podle tohoto zákona nebo podle zvláštního právního předpisu.
- (2)** Podnikatel je povinen připravit a poskytnout auditorovi všechny účetní záznamy a vysvětlení potřebná k ověřování podle odstavce 1.
- (3)** Náklady spojené s auditorskou činností hradí podnikatel, jehož účetní závěrka se ověřuje.

Zákon č. 563/91 Sb., zákon o účetnictví

---

§ 20 Ověřování účetní závěrky auditorem

(1) Řádnou nebo mimořádnou účetní závěrku jsou povinny mít ověřenu auditorem tyto účetní jednotky:

a) akciové společnosti, pokud ke konci rozvahového dne účetního období, za nějž se účetní závěrka ([§ 18](#) odst. 3) ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly **alespoň jedno ze tří uvedených kritérií**:

1. aktiva celkem více než 40 000 000 Kč; aktivy celkem se pro účely tohoto zákona rozumí úhrn zjištěný z rozvahy v ocenění neupraveném o položky podle [§ 26](#) odst. 3,

2. roční úhrn čistého obrátu více než 80 000 000 Kč;

3. průměrný přepočtený stav zaměstnanců v průběhu účetního období více než 50, zjištěný způsobem stanoveným na základě zvláštního právního předpisu, [12\)](#)

Zákon č. 563/91 Sb., zákon o účetnictví

- b) ostatní obchodní společnosti a družstva**, pokud ke konci rozvahového dne účetního období, za něž se účetní závěrka ([§ 18](#) odst. 3) ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly **alespoň dvou ze tří kritérií** uvedených v písmenu a) bodech 1 až 3; v případě družstva se zaměstnancem podle písmene a) bodu 3 rozumí i pracovní vztah člena k družstvu,
- c) účetní jednotky podle [§ 1](#) odst. 2 písm. b), které jsou **podnikateli**, a to za podmínek podle písmene b),
- d) účetní jednotky podle [§ 1](#) odst. 2 písm. d) až h) za podmínek podle písmene b),
- e) účetní jednotky, kterým tuto povinnost stanoví zvláštní právní předpis.

Zákon č. 563/91 Sb., zákon o účetnictví

- Tyto účetní jednotky **nejsou povinny mít auditorem ověřenou účetní závěrku:**
  - a) sestavenou v průběhu konkursu**, a to po dobu nepřetržitě po sobě jdoucích 36 kalendářních měsíců, počínaje prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni, kterým nastaly účinky prohlášení konkursu, pokud o jejím ověření auditorem nerozhodne věřitelský výbor,
  - b) sestavenou ke dni předcházejícímu dni, kterým nastanou účinky schválení reorganizačního plánu**, pokud o jejím ověření auditorem nerozhodne věřitelský výbor,
  - c) pokud došlo ke zrušení konkursu z důvodu, že majetek dlužníka je pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující,**
  - d) pokud tak stanoví zvláštní právní předpis.**

Příklad 1 - Je společnost povinna mít ověřenou účetní závěrku auditorem za rok 2011?

- Společnost s.r.o. měla v letech 2010 a 2011 následující ukazatele (v tis. Kč):

Ukazatel	2010	2011
Brutto aktiva	42 000	35 000
Obrat	82 500	82 000
Přepočtení pracovníci	48	52

Příklad 2 – je společnost povinna mít ověřenou účetní závěrku auditorem za rok 2011?

- Společnost s.r.o. byla za rok 2010 povinně auditovaná a v letech 2010 a 2011 měla následující ukazatele (v tis. Kč):

Ukazatel	2010	2011
Brutto aktiva	42 000	35 000
Obrat	82 500	82 000
Přepočtení pracovníci	48	44

Příklad 3

- Společnost z příkladu 2 nezmocní daňového poradce k zastupování a daň z příjmu právnických osob přizná, podá a zaplatí k 30. 6. 2012.
- ***Jak bude řešena situace, pokud společnost odvede k 30. 6. daň ve výši 1 mil. Kč?***

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

§1 Předmět úpravy

- Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství a upravuje postavení a činnost statutárních auditorů, auditorských společností a asistentů auditora, postavení a působnost Komory auditorů České republiky (dále jen „Komora“) a Rady pro veřejný dohled nad auditem (dále jen „Rada“)
- 10 hlav (částí)

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

§2 Vymezení pojmů

a) **Povinný audit**

b) **Auditorská činnost**

c)–j) **Auditor**

m) **Subjekty veřejného zájmu**

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

§4 Vydávání auditorského oprávnění

KA vydá auditorské oprávnění FO, která:

- a) získá **vysokoškolské vzdělání** v rámci akreditovaného bakalářského nebo magisterského studijního programu
- b) je způsobilá k právním úkonům
- c) je bezúhonná
- d) absolvovala po dobu alespoň **3 let odbornou praxi** v pracovním poměru jako asistent auditora nebo odbornou praxi v obdobné pracovní pozici v jiném členském státě, ...
- e) **nevykonává činnost, na niž se vztahuje omezení**
- f) **složila auditorskou zkoušku**

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

g) nebyla v posledních 10 letech vyškrtuta ze seznamu auditorů

h) uhradila poplatky

i) nemá nedoplatek na daních, odvodech, ..., které vybírají finanční orgány

j) nemá nedoplatek na pojistném ...zdravotního pojištění a na OSSZ

k) složil slib auditora

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

§5 Vydání auditorského oprávnění obchodní společnosti:

- a) fyzické osoby, které budou provádět povinné audity jejím jménem, jsou **statutárními auditory**
- b) prostou většinou hlasovacích práv** v ní disponuje auditorská společnost nebo statutární auditoři
- c) prostou většinu členů jejího statutárního orgánu** tvoří statutární auditoři
- d) členové jejího statutárního orgánu jsou bezúhonní
- e) není na základě pravomocného rozhodnutí soudu v úpadku,
- f) nemá nedoplatek na daních, odvodech, poplatcích...
- g) nemá nedoplatek na pojistném...
- h) má dobrou pověst

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

§6 – Dočasný zákaz auditorské činnosti

§7 – Trvalý zákaz auditorské činnosti

§8 Auditorská zkouška – je zaměřena na tyto oblasti:

- a) všeobecná účetní teorie a zásady,
- b) právní požadavky a standardy vztahující se k přípravě účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky,
- c) mezinárodní účetní standardy,
- d) finanční analýza,
- e) nákladové a manažerské účetnictví,
- f) řízení rizik a vnitřní kontrola,
- g) provádění povinného auditu a profesní znalosti,
- h) právní požadavky a profesní standardy vztahující se k povinnému auditu a statutárním auditorům
- i) mezinárodní auditorské standardy, případně další vydané KA
- j) profesní etika a nezávislost

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

§8 (pokračování)

Dále se auditorská zkouška zaměřuje také na znalosti:

- Právo obchodních společností a správa a řízení obchodních společností, insolvenční právo, finanční právo, občanské a obchodní právo, pracovní právo a právo sociálního zabezpečení, informační a výpočetní systémy, podniková, všeobecná a finanční ekonomie, matematika a statistika, zásady finančního řízení podniků.
- *Možnost požádat o uznání vysokoškolské zkoušky ..(ne více než 7 let), rozhoduje KA*
- Auditorskou zkoušku tvoří dílčí zkoušky. Má písemnou formu, v českém jazyce.
- Auditorská zkouška musí být vykonána **do 3 let** ode dne konání první dílčí zkoušky.
- ...
- *(8) Zkušební řád...*

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

§9 Průběžné vzdělávání

§10 Auditři z jiných členských států

§11 – 12 Seznam auditorů (elektronická podoba,
informace o auditorech)

§13 Etický kodex (*samostatná kapitola*)

§14 Nezávislost auditora (součást etického kodexu)

§15 Povinnost mlčenlivosti (součást etického kodexu)

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

§16 *Cena za audit nesmí být ovlivněna poskytováním doplňkových služeb nebo podmíněna dalšími skutečnostmi, které ohrožují nezávislost, nestrannost nebo kvalitu.*

§17 Určení auditora a smlouva o povinném auditu

*Statutárního auditora (pro ověření ÚZ ze zákona) určuje nejvyšší orgán společnosti tj. nejčastěji **valná hromada** „,př. dozorčí orgán.*

*Povinnost **oznámit odstoupení** od smlouvy Radě včetně důvodů.*

§18 Mezinárodní auditorské standardy a standardy vydávané Komorou – auditori jsou povinni je dodržovat

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

§19 Povinný audit konsolidované účetní závěrky

- *Konsolidující účetní jednotka určuje **auditora skupiny**. Auditor skupiny **prověří rozsah a způsob provedení** auditorské činnosti ostatních auditorů.*

§ 20 Zpráva auditora (samostatná kapitola)

- *Zprávu auditora projedná auditor se statutárním orgánem. O průběhu povinného auditu **spis**.*
- *Právo nahlížet do spisu mají: auditor skupiny, dozorcí a kárná komise KA, členové Prezidia, soud, orgány činné v trestním řízení, týká-li se auditora.*

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

§21 Práva a povinnosti auditora

- Auditor je povinen: dodržovat vnitřní předpisy KA, dodržovat IAS a standardy vydávané Komorou, nenařizovat změny a opravy údajů vykázaných ú.j., platit povinný příspěvek, spolupracovat s Radou při výkonu veřejného dohledu.
- Ú.j. je povinna: poskytnout auditorovi součinnost. Auditor je oprávněn požadovat, aby mu ú.j. poskytla veškeré jím **požadované doklady a jiné písemnosti, informace a vysvětlení.**
- Auditor je oprávněn: být přítomen **inventarizaci majetku a závazků** (*může si vyžádat i mimořádnou inventarizaci*), vyžádat si **písemné pověření k přístupu k informacím vedeným o ú.j. u bank, dlužníků a věřitelů** (*ú.j. je povinna vyhovět*), požadovat odměnu za auditorskou činnost.

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

Zjistí-li auditor v ú.j., jejíž činnost podléhá státnímu dozoru nebo dohledu ČNB, skutečnosti, které:

- a) nasvědčují tomu, že došlo k porušení jiných právních předpisů upravující podmínky její činnosti,
- b) mají zásadní negativní vliv na její hospodaření,
- **c) mohou ohrozit její časově neomezené trvání,** nebo
- **d) mohou vést k vyjádření výroku s výhradami, zápornému výroku nebo odmítnutí,**

je povinen neprodleně písemně informovat příslušný orgán státního dozoru nebo ČNB.

- *+Zjistí-li skutečnosti, o kterých se lze domnívat, že mohou naplnit skutkovou podstatu **hospodářského trestného činu úplatkářství nebo trestných činů proti majetku**, jsou povinni neprodleně **písemně informovat statutární i dozorčí orgán** nebo zastupitelstvo územního samosprávného celku.*

/jedná se především o subjekty veřejného zájmu/

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

§22 Pojištění odpovědnosti za škodu

§23 Omezení podnikání auditora

Auditor nesmí vykonávat další výdělečnou činnost mající znaky podnikání, kromě:

- správy vlastního majetku
- členství v dozorčím orgánu ú.j.
- vědecké, pedagogické, publicistické, literární, umělecké činnosti
- vedení účetnictví nebo provozování ekonomické, poradenské a organizační činnosti
- daňového poradenství
- výkonu funkce insolvenčního správce, likvidátora
- činnosti znalce.

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

§24 Kontrola kvality

- organizuje a řídí KA v souladu s dozorčím řádem
- kontrola postupů dle IAS a standardů KA, dodržování etického kodexu

§25 Kárná opatření

- napomenutí, veřejné napomenutí, pokuta do výše 1 mil. Kč (popř. 5 mil. Kč) , dočasný zákaz výkonu činnosti nejdéle na 1 rok, trvalý zákaz výkonu auditorské činnosti.

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

§28 –30 Asistent auditora

- fyzická osoba zapsaná v seznamu asistentů auditora
- způsobilost, bezúhonnost, vzdělání potřebné pro přijetí na VŠ
- odborná praxe - aktivně vykonává auditorskou činnost déle než 3 roky
- nebylo mu uloženo kárné opatření, které není zhlazeno

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

§31 –36 Komora a její orgány

Funkce Komory:

- **vede** seznam auditorů, auditorských společností, eviduje asistenty auditora, organizuje auditorské zkoušky, navrhuje členy zkušební komise Radě pro veřejný dohled nad auditem,
- **vydává** usnesení o vykonání auditorské zkoušky, vydává auditorské oprávnění,
- **kontroluje** provádění auditorské činnosti,

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

- **vydává:** národní auditorské směrnice, vnitřní profesní předpisy Komory, zejména Statut, Jednací řád sněmu, Volební řád sněmu, Zkušební řád, Příspěvkový řád, Dozorčí řád, Kárný řád, Etický kodex, Vnitřní předpis pro kontinuální profesní vzdělávání auditorů, Směrnici pro odbornou praxi asistentů,
- **rozhoduje o:** dočasném nebo trvalém zákazu auditorské činnosti, žádosti o osvobození od části auditorské zkoušky a žádosti o uznání kvalifikace,
- organizuje vzdělávací akce, vydává časopis Auditor
- je aktivním členem mezinárodních profesních organizací IFAC a FEE

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

Orgány Komory:

- **Sněm** - nejvyšší orgán, právo účastnit se sněmu mají všichni statutární auditoři zapsaní v seznamu Komory. Svoláván nejméně jednou za 2 roky, volí členy Výkonného výboru, Dozorčí komise a Kárné komise.
- **Výkonný výbor** - výkonný orgán, rozhoduje o jejích záležitostech, o věcech, které jí ukládá zákon, sněm, statut a ostatní vnitřní předpisy. V čele – prezident (statutární orgán Komory), 14 členů + 6 náhradníků. Pomocné orgány - odborné výbory a pracovní skupiny.

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

- **Dozorčí komise** - kontrolní orgán, kontroluje plnění usnesení sněmu a dodržování zákona o auditorech, vnitřních předpisů a auditorských směrnic auditorů, auditorskými společnostmi a asistenty auditora.
- **Kárná komise** - rozhoduje o porušení povinností stanovených zákonem, auditorskými směrnicemi a profesními předpisy Komory. Je oprávněna ukládat kárná opatření.
- **Auditor** - ověřuje roční účetní závěrku Komory a podává zprávu o výsledku své činnosti sněmu.

www.kacr.cz

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

---

§37 – 40 Veřejný dohled

Rada pro veřejný dohled nad auditem

§43 – 45 Audit subjektů veřejného zájmu

- auditor musí zveřejnit způsobem umožňující dálkový přístup do 3 měsíců po skončení účetního období **výroční zprávu o průhlednosti**, která obsahuje:
  - info o právní formě a vlastnících auditorské společnosti
  - popis struktury řízení
  - popis vnitřního systému řízení kvality auditora
  - údaj o poslední kontrole kvality KA

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech

- seznam subjektů veřejného zájmu
- vyjádření o nezávislosti činnosti
- vyjádření o průběžném vzdělávání auditorů
- finanční info o postavení auditorské společnosti na trhu
- info o způsobu výpočtu odměny

§44 Výbor pro audit – orgán subjektu veřejného zájmu (3 členi)

§46 – 49 – Auditoři ze třetích zemí

§50 – 63 – Závěrečná a přechodná ustanovení

Kontrolní otázky

- *Jaké zákonné normy a ostatní právní předpisy upravují audit v České republice?*
- *Kdy je společnost povinna mít ověřenou účetní závěrku auditorem? Rozlište i pro jednotlivé právní formy podnikání.*
- *Jaké činnosti auditora jsou v rozporu se zákonem o auditorech?*
- *Jaké činnosti nejsou při výkonu auditorských služeb překážkou?*
- *Jaké účetní jednotky jsou povinny vyhotovit výroční zprávu a co je jejím účelem?*
- *Jaké podmínky musí splnit fyzická osoba pro vydání auditorského oprávnění?*

Kontrolní otázky

- Na jaké znalosti je zaměřena auditorská zkouška? V jaké formě je tato zkouška vykonávána?*
- Jaké podmínky musí splnit fyzická osoba pro zapsání do seznamu asistentů auditorů?*
- Jaká kárná opatření lze auditorovi uložit?*
- Kdo a v jaké podobě vede seznam auditorů?*
- V jakých případech může dojít k trvalému zákazu výkonu auditorské činnosti?*
- Jmenujte činnosti Komory auditorů České republiky.*
- Uvedte, jaké znáte profesní předpisy Komory auditorů České republiky.*

Literatura

- Komora auditorů České republiky [online].
Dostupné na: <http://www.kacr.cz>
- Mezinárodní auditorské standardy (ISA) [online].
Dostupné na:
<http://www.kacr.cz/Article.asp?nDepartmentID=256&nArticleID=1048&nLanguageID=1>
- RAFFEGEAU, Jean, DUFILS, Pierre, MÉNONVILLE, Didier. *Finanční audit*. 1. vyd. Praha: HZ Praha spol. s.r.o., 1996. 120 s. ISBN 80-86009-02-5
- Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a změně některých zákonů (zákon o auditorech)